

villingen gives til Hedeelskabet, og støttede sig i saa Henseende navnlig paa den Udtalelse, som blev tiltraadt af Ministeren, at Hedeelskabet bør ikke udvide sin Virksomhed for meget. Jeg skal overfor dette kun gjentage, hvad der er fremkommet fra det ærede Medlem for Præstø Amtis Iste Valgfreds (Scavenius), at det er en fuldstændig Misforstaaelse, naar man tror, at Hedeelskabet derved paatager sig nogensomhelst ny Virksomhed. Hedeelskabet har efter sine Beretninger en tredobbelte Virksomhed, nemlig: Engvanding, Mergelsjævnning og Træplantning, og denne Træplantning har den udøvet dels gennem Udbdeling af Planter, som Selskabet selv eier, dels gennem et Tilsyn med andre Plantager, og dels endelig ved det, man kalder Smaaplantninger. Denne Virksomhed med Smaaplantning har Selskabet udfoldet i et temmelig betydeligt Omfang. Saaledes har Hedeelskabet i 3 Aar, Ringstjebing, Veile og Ribe Amt, i de senere Aar uddelt gratis ikke blot Anvisninger, men Planter til et meget betydeligt Antal Smaaplantninger. Efter Selskabets Beretning er der dertil i det sidste Aar anvendt 2,100 Kr., og der er gratis uddelt i 1878 Planter til 172 Smaaplantere, altsaa til et temmelig betydeligt Antal; men Selskabet anser over, at det ikke kan gribe saaledes igennem med denne sin Virksomhed, som det ønsker, fordi det ikke har Midler til at oprette et tilstrækkeligt Antal Kredse. Selskabet udøver nemlig sin Virksomhed væsentlig gennem Forstandere for Plantekredse, og disse Kredse maa helst være saa smaa som muligt, for at Forstanderne kunne komme i Forbindelse med Befolkningen og gøre Indsigelse paa dem. Der har hidtil været 12; man har nu ønsket, at der skulde være 25, og det var ønskeligt, at der kunde blive endnu flere, naar det vilser sig nødvendigt. Nu paastaar det ærede Medlem, at det var bedre, at denne Hjælp blev givet af Staten direkte, og at Staten gennem Embedsmændene uddelte den. Jeg var noget nysgjerrig efter at vide, hvilke Embedsmænd det ærede Medlem for Veile Amtis 2den Valgfreds havde tænkt sig, og jeg tilstaar, at den Anvisning, han gav paa at lade Klitvæsenets Bestyrelse besørge det, var meget langt fra at bringe mig til at blive mere overbevist om, at den Vej, det ærede Medlem vil gaa, er rigtigere; thi af Klitvæsenets Bestyrelse, de Mænd, der staa i Spidsen for Klitvæsenet, er der ganske vist nogle, der ere særlig forstjyndige, men adskillige af dem ere aldeles ikke forstjyndige, og derhos ere de ikke Mange, og de have kun temmelig faa Betjente. Nu siger det ærede Medlem ogsaa, at det er naturligt, at naar det skulde blive til Noget, maatte det gaa Haand i Haand med en Omordning af Klitvæsenets Embeds personale. Det er altsaa allerede en lidt betænelig Annænkning, det ærede Medlem kommer frem med; thi det tyder allerede paa, at det vil have gode Udsigter, inden

noget Saadant kan ske. Men, siger det ærede Medlem desuden, denne Omordning maatte nærmest bestaa i, at man skaffede enhver af de vedkommende Klitembedsmænd en forøget Lønning, for at han kunde holde en Plantør eller Gartner eller en saadan Mand, der kunde magte Planteskolen og derigjennem skaffe Befolkningen Planter. Ja, det er meget sandt, at det vilde hjælpe noget, men det er tvivlsomt, om det vilde være nok; thi der vil selv da vistnok blive for ringe Embeds personale, naar dette skal besørge, hvad det har at gjøre, og det, der er indtaget under Klitembedsmændenes Virksomhed nu, er ingenlunde saa Lidt. Jeg tror, at der ligger i de senere Aar 15—1600 Ld. Land under hver Klitfoged. Selv om man nu giver 2 eller 3 Medhjælpere til, eller hvor mange det ærede Medlem har tænkt sig, er det meget tvivlsomt, om det vil være en heldig Maade at ordne Forholdet paa; thi disse Plantører maatte da, naar de virkelig skulde give nogen Veiledning, ikke indskrænke sig til at sørge for, at der blev Planteskoler, som vedkommende Plantører eller Gartnere kunde forestaa, men maatte reise omkring og give Veiledning, og saa kommer der Diæter og Rejsegodtgjørelser med, og dertil vilde 1,000 Kr. ikke slaa til, de spilde da deres Tid, og Følgen bliver, at det egentlige Arbejde, de skulde gjøre for Statens Regning, ikke gjøres. Nu veed jeg nok, at det ærede Medlem tænker sig Forholdet saaledes ordnet, at der skulde ansættes Embedsmænd, som anvendte hele deres Tid i Plantningens Interesse, og at det ikke skulde være som nu, at de, der staa i Spidsen for Sagen, kun anvende meget lidt Tid derpaa, fordi de have Andet at bestille og gjøre det væsentlig af Interesse for Sagen; men saa bliver det endnu dyrere. Med andre Ord, den Vej, som det ærede Medlem vil gaa, skyder Sagen ud i Fremtiden og vil desuden føre til meget betydelige Omkostninger. Mene Anstæffelsen af Gartnere, som han vil have, vil mindst koste 4,000 Kr. og derved er man oppe ved 5,000 Kr., og saa bliver det udrettet paa en Maade, som er alt Andet end til Vættelse for Befolkningen; thi da Klitplantagerne ligge helt ude paa Vestkysten, bliver Enden, at Planterne blive sendte derfra omkring i hele Landet, og at det altsaa vil blive meget billigere at købe Planterne i de større jydskke Kjøbstæder f. Ex. paa den store Statsplantage i Aarhus, end at faae dem fra Vestjylland, hvor Forbindelserne endnu ere vanskelige. Nei, vil man virkelig gjøre Noget for at lette Plantningen i de Dele af Landet, saa er den eneste praktiske Vej at gaa, at gjøre det muligt for det Selskab, der er kjendt dermed og har udrettet det gennem en lang Række af Aar og har Organifationen, at udvide denne Organifation; derved naaer man Noget, og det saa billigt som muligt; thi Ingen kan udføre det saa